BỘ XÂY DỰNG	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: /TTr-BXD	*Hà Nội, ngày tháng 8 năm 2021*

(Dự thảo TĐ Bộ TP)

TỜ TRÌNH
Về ban hành Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội ngày 25 tháng 5 năm 2016 về Phân loại đô thị

Kính gửi: Chính phủ

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại văn bản số 2788/VPCP-QHĐP ngày 27/4/2021 về việc ban hành một số cơ chế, chính sách đặc thù đối với Thừa Thiên Huế và văn bản số 3329/VPCP-QHĐP ngày 20/5/2021 về việc thực hiện kết luận phiên họp thứ 55 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, theo đó Thủ tướng Chính phủ giao: "Bộ xây dựng chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan và địa phương liên quan khẩn trương tổ chức tổng kết quy định về tiêu chí phân loại đô thị; trên cơ sở đó đề xuất việc sửa đổi, bổ sung các quy định có liên quan tại Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 về Phân loại đô thị của Ủy ban Thường vụ Quốc hội (gọi tắt là Nghị quyết số 1210), trong đó cần chú ý nghiên cứu, bổ sung các quy định áp dụng đối với đô thị có tính chất đặc thù, báo cáo Chính phủ xem xét trước khi trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội trong tháng 8 năm 2021".

Ngày 15/7/2021, Bộ Xây dựng đã trình Thủ tướng Chính phủ Báo cáo tổng kết tình hình thực hiện Nghị quyết số 1210 và đề xuất kiến nghị sửa đổi Nghị quyết số 1210 (Báo cáo số 76/BC-BXD). Ngày 27/7/2021, Văn phòng Chính phủ có văn bản số 5112/VPCP-CN đồng ý với Bộ Xây dựng về báo cáo nêu trên.

Bộ Xây dựng kính trình Chính phủ dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội ngày 25/5/2016 về Phân loại đô thị như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH VĂN BẢN

1. Chỉ đạo của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Chính phủ về việc tổng kết, đề xuất sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210 nhằm giải quyết các vướng mắc, bất cập trong thực tiễn triển khai các quy định của Nghị quyết số 1210, đồng thời đảm bảo tính thống nhất đồng bộ với hệ thống pháp luật về phân loại đô thị, đơn vị hành chính đô thị và các cơ chế chính sách liên quan.

- Thời gian qua, Ủy ban Thường vụ Quốc hội (viết tắt là UBTVQH) đã chỉ đạo, yêu cầu Chính phủ chỉ đạo các Bộ, ngành, địa phương khẩn trương thực hiện tổng kết việc thực hiện các quy định về tiêu chí phân loại đô thị, tiêu chuẩn đơn vị hành chính, kết hợp với tổng kết việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019-2021 theo quy định tại Nghị quyết số 1210, Nghị quyết số

1211/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 của UBTVQH về Tiêu chuẩn của đơn vị hành chính và Phân loại đơn vị hành chính (gọi tắt là Nghị quyết số 1211) và Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 ngày 12/3/2019 của UBTVQH về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2019 - 2021 (gọi tắt là Nghị quyết số 653). Trên cơ sở đó, đề xuất việc sửa đổi, bổ sung các quy định có liên quan tại các Nghị quyết số 1210 và Nghị quyết số 1211, trong đó yêu cầu chú trọng nghiên cứu, bổ sung các quy định áp dụng đối với đô thị có tính chất đặc thù và việc thành lập đơn vị hành chính đô thị đối với khu vực có giá trị đặc biệt về di sản văn hóa, lịch sử và du lịch (văn bản số 775/UBTVQH14-PL ngày 24/3/2021 của UBTVQH về việc ban hành cơ chế, chính sách đặc thù đối với Thừa Thiên Huế và văn bản số 4357/TB-TTKQH ngày 04/5/2021 của Tổng Thư ký Quốc hội thông báo kết luận của UBTVQH tại phiên họp thứ 55).

Bên cạnh đó, để thống nhất thực hiện các quy định về điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính gắn với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 6, UBTVQH cũng chỉ đạo Chính phủ kịp thời ghi nhận, tổng hợp ý kiến kiến nghị, phản ánh của nhân dân, các cơ quan hữu quan và địa phương để tháo gỡ khó khăn, vướng mắc (văn bản số 262/UBTVQH14-PL ngày 17/4/2018 của UBTVQH).

- Trên cơ sở các chỉ đạo của UBTVQH, Thủ tướng Chính phủ đã giao Bộ Xây dựng tổ chức tổng kết quy định về tiêu chí phân loại đô thị, báo cáo Chính phủ xem xét trước khi trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội (văn bản số 2788/VPCP-QHĐP ngày 27/4/2021 của Văn phòng Chính phủ về việc ban hành một số cơ chế, chính sách đặc thù đối với Thừa Thiên Huế và văn bản số 3329/VPCP-QHĐP ngày 20/5/2021 của Văn phòng Chính phủ về việc thực hiện kết luận phiên họp thứ 55 của UBTVQH).

2. Nghị quyết số 1210 có hiệu lực thi hành từ ngày 25/5/2016. Sau 05 năm triển khai thực hiện, công tác phân loại đô thị đã có nhiều đổi mới: việc đánh giá phân loại đô thị toàn diện hơn; ngoài khu vực nội thành, nội thị còn đánh giá cả khu vực ngoại thành, ngoại thị và các khu vực dự kiến thành lập quận, phường. Công tác đánh giá phân loại đô thị là một trong những căn cứ để thành lập đơn vị hành chính đô thị, sắp xếp sáp nhập các đơn vị hành chính đô thị. Yêu cầu phân loại đô thị đã cụ thể hơn bảo đảm đô thị được đầu tư xây dựng theo quy hoạch, chương trình, kế hoạch, qua đó chất lượng đô thị ngày càng được nâng cao. Cơ sở hạ tầng xã hội, hạ tầng kỹ thuật đô thị, các khu dân cư đô thị mới được đầu tư xây dựng khang trang, tiện nghi; các khu đô thị cũ từng bước được cải tạo chỉnh trang; đời sống dân cư đô thị và các khu vực dự kiến hình thành đô thị, đơn vị hành chính đô thị từng bước đáp ứng các tiêu chí, tiêu chuẩn phân loại đô thị; diện mạo kiến trúc cảnh quan đô thị đã có nhiều thay đổi theo hướng văn minh hiện đại. Đơn vị hành chính đô thị được hoàn thiện trên cơ sở phân loại đô thị, như thành lập thành phố, thị xã, thị trấn. Bộ Xây dựng đã chủ trì tổ chức đánh giá, phân loại đô thị để thành lập 05 thành phố, 14 thị xã, 144 phường trên cơ sở các đơn vị hành chính nông thôn hoặc đô thị hiện có. Công tác sắp xếp đơn vị hành chính đô thị cũng cơ bản được hoàn thành trong giai đoạn 2019-2021: có 144 đơn vị hành chính đô thị (là thành phố, thị xã, thị

trấn, quận, phường) đã thành lập đơn vị hành chính đô thị mới sau sắp xếp[1]. Hoàn thiện các cơ chế chính sách về đô thị như quy định về khung giá đất, phân bổ vốn ngân sách nhà nước; quy định về thuế, phí; quy định việc cho phép chuyển nhượng quyền sử dụng đất trong dự án đầu tư xây dựng kinh doanh nhà ở để bán hoặc kết hợp cho thuê.

Tuy nhiên, quá trình thực hiện công tác phân loại đô thị cũng ghi nhận một số vướng mắc, bất cập đòi hỏi phải sửa đổi, bổ sung một số quy định của Nghị quyết số 1210 cho phù hợp. Các vướng mắc, bất cập được chia thành 03 nhóm: (1) Một số khó khăn, vướng mắc cần sửa đổi, bổ sung để đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ với các quy định của pháp luật; (2) Một số vướng mắc, bấp cập cần sửa đổi, bổ sung để phù hợp với tình hình thực tiễn; (3) Một số vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn chưa được quy định tại Nghị quyết số 1210, cụ thể như sau:

a) Một số khó khăn, vướng mắc cần sửa đổi, bổ sung để đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ với các quy định của pháp luật

Triển khai thực hiện Nghị Quyết số 37/NQ-TW ngày 24/12/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019-2021, ngày 12/3/2019 Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 quy định một số trường hợp đặc biệt về việc sắp xếp đơn vị hành chính nông thôn vào đô thị như nhập huyện vào thành phố thuộc tỉnh hoặc thị xã; điều chỉnh một hoặc một số đơn vị hành chính cấp xã của đơn vị hành chính cấp huyện liền kề để nhập vào thị xã, thành phố và quy định trình độ phát triển cơ sở hạ tầng và kiến trúc cảnh quan đô thị phải được Bộ Xây dựng đánh giá đạt từ 50% trở lên theo tiêu chuẩn của loại đô thị hiện có quy định tại Nghị quyết số 1210. Tuy nhiên, việc xem xét đánh giá phân loại đô thị đối với các trường hợp sắp xếp, sáp nhập đơn vị hành chính nông thôn vào đô thị chưa được quy định trong Nghị quyết số 1210.

Trong thời gian quan, nhiều văn bản pháp luật có liên quan đến công tác phân loại đô thị đã được ban hành mới hoặc sửa đổi, bổ sung như Luật Quy hoạch số 21/2017/QH14; Luật số 35/2018/QH14; Luật Kiến trúc; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của 37 Luật có liên quan đến quy hoạch; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ số 76/2015/QH13 và Luật Tổ chức chính quyền địa phương số 77/2015… Bên cạnh đó, một số chỉ tiêu quy hoạch, phát triển đô thị cũng được sửa đổi, bổ sung tại Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về Quy hoạch xây dựng (Thông tư số 01/2021/TT-BXD ngày 19/05/2021 của Bộ Xây dựng ban hành QCVN 01:2021/BXD quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về Quy hoạch xây dựng) … Do vậy, một số căn cứ, quy định tại Nghị quyết số 1210 không còn phù hợp dẫn đến cần thiết phải sửa đổi, bổ sung nhằm đảm bảo tính thống nhất và đồng bộ với các văn bản pháp luật khác.

---

[1] Sáp nhập huyện Hoành Bồ vào thành phố Hạ Long tỉnh Quảng Ninh; huyện Kỳ Sơn vào thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình; sáp nhập 03 quận: 2, 9, và Thủ Đức để thành lập thành phố Thủ Đức; sáp nhập 155 xã vào thành phố, thị xã, thị trấn, phường để mở rộng thành phố, thị xã, thị trấn, phường của 29 tỉnh.

b) Một số vướng mắc, bấp cập cần sửa đổi, bổ sung để phù hợp với tình hình thực tiễn

- *Về mục đích và nguyên tắc phân loại đô thị:*

Công tác phân loại đô thị được thực hiện là cơ sở để hình thành, điều chỉnh, sắp xếp đơn vị hành chính đô thị; là cơ sở để xây dựng các cơ chế chính sách như đất đai, tài chính, đầu tư, ngân sách… Hiện các quy định này vẫn đang áp dụng trong hệ thống quản lý điều hành của Nhà nước liên quan đến đô thị. Mặt khác, công tác rà soát, đánh giá phân loại đô thị đối với khu vực dự kiến thành lập đơn vị hành chính đô thị mà phạm vi thành lập đơn vị hành chính đô thị không trùng với phạm vi phân loại đô thị và khu vực dự kiến thành lập quận, phường đang được triển khai thực hiện[2]. Tuy nhiên, Nghị quyết số 1210 chưa có quy định về nội dung này.

- *Về tiêu chí, tiêu chuẩn phân loại đô thị áp dụng đối với các vùng miền và đặc thù:*

+ Quy định về tiêu chí Quy mô dân số (bao gồm dân số toàn đô thị và dân số nội thị) còn chưa xét xét yếu tố vùng miền, trình độ phát triển kinh tế xã hội, đặc điểm phân bố dân cư của các vùng khác nhau. Do vậy, nhiều đô thị khó đạt được yêu cầu tối thiểu, đặc biệt là các đô thị lớn như đô thị loại II, loại I. Trên thực tế, trình độ phát triển kinh tế xã hội của 6 vùng rất khác biệt; khoảng cách phát triển đô thị giữa các vùng rất khác nhau; một số đô thị tỷ lệ tăng dân số cơ học từ 8-10% như Bình Dương, Đồng Nai, Long An, trong khi tỷ lệ tăng dân số trung bình tại các đô thị khác chỉ đạt từ 1.5-3%.

+ Quy định về tiêu chí Mật độ dân số (bao gồm mật độ dân số toàn đô thị trên diện tích đất tự nhiên toàn đô thị và mật độ dân số khu vực nội thành, nội thị tính trên diện tích đất xây dựng đô thị). chưa thể hiện được đặc trưng phát triển của đô thị và đặc điểm vùng miền. Nhiều đô thị mặc dù có diện tích tự nhiên khá lớn nhưng lại bao gồm diện tích rừng quốc gia, rừng phòng hộ, diện tích khu vực thiên nhiên được yêu cầu bảo tồn nên tiêu chuẩn Mật đô dân số toàn đô thị không phản ánh được bản chất không gian phát triển của đô thị.

+ Quy định về tiêu chí Trình độ phát triển cơ sở hạ tầng và kiến trúc, cảnh quan khu vực nội thị cần sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với các quy định Quy chuẩn mới ban hành, bao gồm: đất xây dựng các công trình dịch vụ công cộng đô thị và cấp đơn vị ở; tỷ lệ nước thải đô thị được xử lý đạt quy chuẩn kỹ thuật; tỷ lệ chất thải rắn sinh hoạt được xử lý tại khu chôn lấp hợp vệ sinh hoặc tại các nhà máy đốt, nhà máy chế biến rác thải. Bên cạnh đó, phương pháp tính toán một số tiêu chuẩn cũng cần sửa đổi, bổ sung làm rõ như tiêu chuẩn nhà tang lễ, tiêu chuẩn viễn thông, công nghệ thông tin, tiêu chuẩn về số lượng không gian công cộng của đô thị. Khu vực ngoại thị được đánh giá bằng tỷ lệ phần trăm so với chuẩn chỉ tiêu chung của bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới, hiện nay bộ tiêu chuẩn này cũng đã được sửa đổi bổ sung.

---

[2] Trên cơ sở thực hiện văn bản số văn bản 262/UBTVQH-PL ngày 17/4/2018 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc thống nhất thực hiện các quy định về điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính gắn với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 6

- *Về quy trình thủ tục phân loại đô thị:* Thời gian quan, thực hiện văn bản 262/UBTVQH-PL, các địa phương đã lập báo cáo phân loại đô thị đối với trường hợp khi thành lập đơn vị hành chính đô thị mà phạm vị thành lập đơn vị hành chính đô thị không trùng với phạm vi phân loại đô thị đã được công nhận; lập Báo cáo đánh giá trình độ phát triển cơ sở hạ tầng và kiến trúc cảnh quan đô thị đối với khu vực dự kiến thành lập quận, phường; Bộ Xây dựng có ý kiến thẩm định trước khi tiến hành các thủ tục thành lập đơn vị hành chính đô thị. Tuy nhiên, quy trình, nội dung, hồ sơ của các báo cáo nêu trên lại chưa được quy định trong Nghị quyết số 1210 nên nhiều địa phương còn lúng túng. Do vậy, các quy định này cũng cần được bổ sung để tháo gỡ khó khăn vướng mắc của địa phương trong công tác phân loại đô thị áp dụng cho việc thành lập đơn vị hành chính trong tương lai.

c) Một số vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn chưa được quy định tại Nghị quyết số 1210

Hòa nhập với xu thế phát triển trên thế giới hướng đến các mục tiêu phát triển bền vững, một số mô hình phát triển đô thị mới đã được Thủ tướng Chính phủ ban hành[3] như mô hình phát triển đô thị tăng trưởng xanh, sinh thái, thông minh bền vững, thích ứng với biến đổi khí hậu. Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của quốc gia giai đoạn 2021-2030 cũng xác định mục tiêu chiến lược đối với phát triển đô thị là "Đẩy nhanh tốc độ, nâng cao chất lượng đô thị hóa và kinh tế đô thị. Xây dựng cơ chế chính sách thúc đẩy phát triển hệ thống đô thị hài hòa, phù hợp với tiềm năng lợi thế của từng vùng và địa phương"[4].

Nghị quyết số 54-NQ/TW của Bộ Chính trị ngày 10/01/2019 về Xây dựng và phát triển tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2030, tầm nhìn đến 2045 đã đặt ra mục tiêu xây dựng Thừa Thiên Huế trở thành thành phố trực thuộc Trung ương trên nền tảng bảo tồn, phát huy giá trị di sản cố đô và bản sắc văn hóa Huế. Tuy nhiên, khi xem xét đánh giá phân loại đô thị loại I của thành phố trực thuộc Trung ương thì việc áp dụng đối với Thừa Thiên Huế còn nhiều vướng mắc. Đó là Nghị quyết số 1210 chưa quy định chi tiết đối với trường hợp đô thị trực thuộc Trung ương áp dụng tiêu chí đặc thù về di sản văn hóa cũng như phạm vi đánh giá phân loại đô thị đối với trường hợp dự kiến thành lập thành phố trực thuộc Trung ương không bao gồm quận nội thành.

Chính phủ đã có Tờ trình số 66/TTr-CP ngày 04/3/2021 về dự thảo Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về cơ chế, chính sách đặc thù đối với Thừa Thiên Huế trở thành thành phố trực thuộc Trung ương trên nền tảng bảo tồn và phát huy giá trị di sản cố đô và bản sắc văn hóa Huế. Theo đó, Chính phủ đề xuất các tiêu chí đặc thù để đánh giá phân loại đô thị đối với Thừa Thiên Huế. Tuy nhiên, Ủy ban Thường vụ đã có văn bản số 775/UBTVQH-PL ngày 23/3/2021 về việc ban hành một số cơ chế chính sách đặc thù đối với Thừa Thiên Huế, đề

---

[3] Các quyết định số 84/QĐ-TTg ngày 19/01/2018 phê duyệt Kế hoạch phát triển đô thị tăng trưởng xanh Việt Nam đến năm 2030; số 950/QĐ-TTg ngày 01/8/2018 phê duyệt Đề án phát triển đô thị thông minh bền vững Việt Nam giai đoạn 2018-2025 và định hướng đến năm 2030; số 438/QĐ-TTg ngày 25/3/2021 phê duyệt Đề án phát triển các đô thị Việt Nam ứng phó với biến đổi khí hậu giai đoạn 2021-2030.

[4] Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội Việt Nam giai đoạn 2021-2030

nghị Chính phủ khẩn trương tổ chức tổng kết quy định có liên quan đến Nghị quyết số 1210/2016/NQ-UBTVQH13, trong đó lưu ý chú trọng nghiên cứu, bổ sung các quy định đối với các đô thị có tính chất đặc thù và việc thành lập đơn vị hành chính đô thị đối với khu vực có giá trị đặc biệt về di sản, văn hóa và du lịch.

Bên cạnh đó, công tác kiểm tra về công tác phân loại đô thị; rà soát việc hoàn thiện các tiêu chuẩn còn chưa đạt đối với các đô thị đã được công nhận loại đô thị chưa quy định trong Nghị quyết số 1210. Thời gian qua, trong nhiều phiên họp UBTVQH đã có những chỉ đạo cụ thể đối với các trường hợp đô thị thực hiện sắp xếp, sáp nhập thì cần được hoàn thiện các tiêu chí, tiêu chuẩn phân loại và sau 05 năm tiến hành kiểm tra, đánh giá lại phân loại, trường hợp không đạt sẽ phải thực hiện phân loại theo quy định[5]. Nội dung này chưa được quy định tại Nghị quyết số 1210, vì vậy khi triển khai thực hiện, Bộ Xây dựng, các bộ Ngành và địa phương còn lúng túng về cơ sở thực hiện.

Để kịp thời khắc phục các tồn tại, bất cập kể trên việc sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210 là rất cần thiết, bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ với các quy định có liên quan đồng thời tháo gỡ các vướng mắc trong thực tiễn làm cơ sở thực hiện phân loại đô thị cho giai đoạn tiếp theo.

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU NGHỊ QUYẾT 1210

1. Mục đích

- Khắc phục các hạn chế, bất cập trong quá trình thực hiện Nghị quyết 1210, chú trọng đánh giá về chất lượng đô thị;

- Bổ sung các quy định phân loại đô thị áp dụng đối các đô thị có yếu tố đặc thù về vùng miền, văn hóa, an ninh quốc phòng; vùng khó khăn, vùng thiên tai hoặc chịu tác động mạnh từ biến đổi khí hậu;

- Đồng bộ, thống nhất các quy định về phân loại đô thị, thành lập và điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính;

- Nâng cao trách nhiệm của các cấp chính quyền địa phương trong quá trình phân loại đô thị và sau khi đã được công nhận loại đô thị.

2. Quan điểm chỉ đạo

- Thể chế hóa các chủ trương của Đảng và cụ thể hóa các Luật Quy hoạch đô thị năm 2009, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019) về phân loại đô thị và quan hệ giữa phân loại đô thị; thành lập đơn vị hành chính đô thị; quy định của Quốc hội về Nghị quyết 37-NQ/TW của Bộ Chính trị;

- Bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, tính đồng bộ, thống nhất pháp luật về quy hoạch, phân loại đô thị, thành lập, nhập, chia, điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính.

---

[5] Các Kết luận của Ủy ban Thường vụ Quốc hội tại phiên họp lần thứ 40 (tháng 12/2019) và phiên họp lần thứ 41 (tháng 01/2020).

- Kế thừa các quy định của nghị quyết số 1210 đã được thực tiễn kiểm nghiệm là hợp lý, đúng đắn; sửa đổi các quy định không còn phù hợp, vướng mắc bất cập; đồng thời bổ sung các quy định điều chỉnh các vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn đã được xác định trong quá trình tổng kết.

- Việc sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210 nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật về phân loại đô thị theo hướng tập trung đánh giá chất lượng đô thị; phát triển đô thị theo quy hoạch, chương trình và kế hoạch; quản lý chặt chẽ quá trình thành lập, nhập, chia, điều chỉnh địa giới hành chính của đơn vị hành chính đô thị; thúc đẩy đô thị hóa, phát triển đô thị theo hướng tăng trưởng xanh, thông minh bền vững và thích ứng bới biến đổi khí hậu; giảm chênh lệch về trình độ phát triển đô thị giữa các vùng miền, giữa các đô thị vừa và nhỏ với các đô thị lớn; đảm bảo sự phân bố đồng đều, hợp lý của hệ thống đô thị trên cả nước và từng vùng lãnh thổ.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT

Thực hiện nhiệm vụ được giao, Bộ Xây dựng đã chủ trì phối hợp với các Bộ, Ngành, các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương xây dựng Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1210/2016/NQ-UBTVQH13 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về Phân loại đô thị, cụ thể triển khai các hoạt động như sau:

1. Tổng kết tình hình thực hiện Nghị quyết số 1210: Trên cơ sở báo cáo[6] của 02 Bộ (Tài Chính, Văn hóa Thể thao và Du lịch) và 48/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương việc tổng kết đánh giá tình hình thực hiện Nghị quyết số 1210, ngày 15/7/2021, Bộ Xây dựng có Báo cáo số 76/BC-BXD báo cáo Thủ tướng Chính phủ "Tổng kết tình hình thực hiện Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về Phân loại đô thị và đề xuất sửa đổi, bổ sung".

2. Ngày 27/7/2021, Văn phòng Chính phủ có văn bản số 5112/VPCP-CN về báo cáo Thủ tướng Chính phủ "Tổng kết tình hình thực hiện Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về Phân loại đô thị và đề xuất sửa đổi, bổ sung, theo đó đề nghị "Bộ Tư pháp thẩm định dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210/2016/NQ-UBTVQH13 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về Phân loại đô thị"

3. Bộ Xây dựng đã thành lập Ban soạn thảo và tổ Biên Tập (Quyết định số 776/QĐ-BXD ngày 18/6/2021); ngày 18/6/2021 đăng tải dự thảo lấy ý kiến rộng rãi tại trang Web của Bộ Xây dựng;

4. Tổ chức Họp Ban Soạn thảo và tổ Biên tập và lấy ý kiến các Bộ, Ngành, các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương về dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1210 (công văn số 2596/BXD-PTĐT và số 2597/BXD-PTĐT) và đã nhận được ý kiến của các Bộ, Ngành và địa phương. Đến nay, đã có 18/23 Bộ, ngành và các cơ quan trung ương, Hội, Tổng hội và 55/63 tỉnh thành phố trực thuộc Trung ương tham gia góp ý dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210.

---

[6] Bộ Xây dựng có văn bản số 1441/BXD-PTĐT ngày 04/05/2021 về việc tổng kết đánh giá tình hình thực hiện Nghị quyết số 1210 gửi các Bộ Ngành và các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

5. Bộ Xây dựng đã tổng hợp tiếp thu, giải trình các ý kiến góp ý và hoàn thiện hồ sơ dự thảo Nghị quyết gửi Bộ Tư pháp thẩm định.

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT SỬA ĐỔI, BỔ SUNG NGHỊ QUYẾT 1210

1. Bố cục

Dự thảo Nghị quyết gồm 02 Điều, cụ thể:

Điều 1. Sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về Phân loại đô thị.

Dự thảo quy định sửa đổi, bổ sung 4 Điều/15 Điều của Nghị quyết số 1210 gồm các Điều 2, Điều 9, Điều 12, Điều 13 và bổ sung Điều 13a; thay thế Phụ lục 1, 2, 3 Nghị quyết số 1210.

Điều 2. Điều khoản thi hành và trách nhiệm tổ chức thực hiện

Dự thảo quy định hiệu lực thi hành của Nghị quyết; quy định các nội dung chuyển tiếp bao gồm các quy định chuyển tiếp đối với các đô thị đã được công nhận loại đô thị; Đề án đã được thực hiện và trình cơ quan có thẩm quyền trước khi Nghị quyết có hiệu lực; đô thị thực hiện thành lập đơn vị hành chính đô thị mà phạm vi chưa trùng với phạm vi thành lập đơn vị hành chính; đô thị đã thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính đô thị và quy định trách nhiệm tổ chức thực hiện.

2. Nội dung cơ bản

Dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210 tập trung sửa đổi, bổ sung các nội dung chính như:

(i) Sửa đổi bổ sung Điều 2. Mục đích và nguyên tắc phân loại đô thị

Tiếp tục xác định nguyên tắc được thực hiện trong thời gian qua như phân loại đô thị đối với khu vực dự kiến hình thành đô thị trong tương lai là một trong những cơ sở để thành lập, điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính đô thị, sắp xếp, sáp nhập đơn vị hành chính; Phạm vi phân loại đô thị được công nhận phải trùng với phạm vi dự kiến hình thành đơn vị hành chính.

Bổ sung các nguyên tắc đánh giá phân loại đô thị phù hợp với vùng miền và đặc thù sẽ được áp dụng phân loại đô thị quy định tại Điều 9 sửa đổi, bổ sung; xem xét đối với trường hợp đặc biệt để đáp ứng yêu cầu củng cố an ninh quốc phòng thì có thể được cơ quan có thẩm quyền quyết định thành lập đơn vị hành chính đô thị trước khi khu vực đó được quy hoạch và đầu tư xây dựng đạt tiêu chí phân loại đô thị; khu vực dự kiến hình thành đơn vị hành chính đô thị đã được phân loại đô thị mà phạm vi phân loại đô thị không trùng với phạm vi ranh giới đơn vị hành chính đô thị dự kiến thành lập, mở rộng để thành lập quận, phường hoặc sáp nhập đơn vị hành chính thì trước khi lập đề án thành lập, điều chỉnh phạm vi đơn vị hành chính đô thị phải tổ chức rà soát, đánh giá, lập báo cáo phân loại đô thị.

(ii) Sửa đổi, bổ sung Điều 9 về phân loại đô thị áp dụng vùng miền và đặc thù.

Dự thảo sửa đổi bổ sung các quy định áp dụng phân loại đô thị theo vùng miền bao gồm đối với các đô thị thuộc 6 vùng kinh tế - xã hội sẽ được quy định áp dụng về quy mô dân số, mật độ dân số theo các hệ số khác nhau trên cơ sở đặc điểm kinh tế - xã hội, đặc điểm phát triển đô thị và phân bố dân cư; các đô thị có đường biên giới quốc gia, đô thị hải đảo, đô thị thuộc các địa bàn có điều kiện-kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn, đô thị chịu tác động mạnh của biến đổi khí hậu sẽ được áp dụng các quy định về quy mô dân số, mật độ dân số và trình độ phát triển cơ sở hạ tầng và kiến trúc cảnh quan theo các hệ số khác nhau. Cơ sở xác định các đô thị này trong thực hiện phân loại sẽ căn cứ các danh mục được xác định theo đặc điểm tự nhiên (có đường biên giới và hải đảo) và danh mục các địa bàn có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn để thực hiện ưu tiên đầu tư và danh mục các đô thị chịu tác động của Biến đổi khí hậu.

Áp dụng phân loại đô thị đối với đô thị có tính chất đặc thù, dự thảo quy định 2 trường hợp đặc thù, đó là đối với đô thị, khu vực dự kiến hình thành đô thị theo yêu cầu của cấp có thẩm quyền về việc bảo tồn phát huy giá trị đặc biệt về di sản văn hóa, lịch sử, thiên nhiên và du lịch đã được cấp quốc gia và quốc tế công nhận thì các tiêu chí phân loại đô thị có thể thấp hơn nhưng tối thiểu phải đạt 50% mức quy định của loại đô thị tương ứng trừ các nhóm tiêu chuẩn về giao thông , vệ sinh môi trường và kiến trúc, cảnh quan đô thị thuộc tiêu chí trình độ phát triển cơ sở hạ tầng và kiến trúc cảnh quan phải đạt mức quy định của loại đô thị tương ứng; đối với đô thị, khu vực dự kiến hình thành đô thị được quy hoạch, áp dụng công nghệ, kỹ thuật số để phát triển thành đô thị thông minh - sáng tạo, khoa học-công nghệ thì tiêu chí quy mô dân số và mật độ dân số có thể thấp hơn nhưng tối thiểu đạt 70% mức quy định; các tiêu chí khác phải đạt mức quy định của loại đô thị tương ứng.

(iii) Sửa đổi, bổ sung quy định tại Điều 12 theo hướng chỉnh sửa các quy định cụ thể về hồ sơ Đề án. Bổ sung các quy định về các Báo cáo phân loại đô thị đối với khu vực dự kiến thành lập đơn vị hành chính mà phạm vi phân loại và phạm vi thành lập không phù hợp và Báo cáo đánh giá tiêu chuẩn trình đô cơ sở hạ tầng và kiến trúc cảnh quan khu vực dự kiến thành lập quận, phường; thời hạn lấy số liệu, cách tính toán, xác nhận của cơ quan chuyên môn có thẩm quyền. Bổ sung quy định về tổ chức tư vấn lập Đề án, lựa chọn tổ chức tư vấn lập Đề án phân loại theo quy định của pháp luật về đấu thầu; Kinh phí phân loại đô thị, phí thẩm định từ ngân sách nhà nước hoặc từ nguồn huy động hợp pháp khác.

(iv) Sửa đổi, bổ sung các quy định tại Điều 13 theo hướng là rõ trình tự thủ tục về lập, thẩm định, công nhận và đánh giá phân loại đô thị. Quy định cụ thể về Hội đồng thẩm định liên ngành, thành phần hội đồng thẩm định tại Bộ Xây dựng và tại Sở Xây dựng, Sở quy hoạch kiến trúc.

(v) Bổ sung một điều về trách nhiệm quản lý, kiểm tra công tác phân loại đô thị và sau khi được công nhận loại đô thị, theo đó quy định rõ trách nhiệm đối với công tác phân loại đô thị, đánh giá phân loại đô thị đối với các đô thị còn chưa đạt một số tiêu chuẩn, đô thị thực hiện thành lập, điều chỉnh, sắp xếp đơn vị hành chính.

(vi) Sửa đổi mang tính kỹ thuật về tiêu chí, tiêu chuẩn phân loại đô thị, cách tính điểm phân loại đô thị, cụ thể như sau:

Sửa đổi, bổ sung phần Phụ lục các tiêu chuẩn của các tiêu chí phân loại đô thị. Tổng số tiêu chuẩn là 63 tiêu chuẩn, trong đó bổ sung thêm 4 tiêu chuẩn, trong đó có 07 tiêu chuẩn được hủy bỏ; bổ sung, thay thế 11 tiêu chuẩn. Các tiêu chuẩn đối với phường, bổ sung thêm 01 tiêu chuẩn, sửa đổi bổ sung tên 3 tiêu chuẩn. Các tiêu chuẩn đối với quận, bổ sung thêm 02 tiêu chuẩn, sửa đổi bổ sung tên 3 tiêu chuẩn; Bổ sung vào cách tính điểm cách xác định ngoại thành ngoại thị và nội thành nội thị.

V. ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG THỦ TỤC HÀNH CHÍNH

So với dự thảo Nghị quyết số 1210 hiện hành, dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1210 cơ bản giữ nguyên các thủ tục hành chính đã được quy định tại Nghị quyết số 1210 và đồng bộ thống nhất với các quy định đang triển khai thực hiện như Bộ Xây dựng thẩm định các báo cáo phân loại đô thị, báo các đánh giá tiêu chuẩn trình độ cơ sở hạ tầng và kiến trú cảnh quan; sửa đổi, bổ sung việc lấy ý kiến Bộ Xây dựng đối với đô thị loại V có dự kiến thành lập thị trấn.

Những quy định tại dự thảo Nghị quyết không làm phát sinh thủ tục hành chính giữa người dân, doanh nghiệp với cơ quan quản lý nhà nước, do vậy dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210 không đặt ra đánh giá thủ tục hành chính đối với dự thảo Nghị quyết này.

VI. ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG VỀ GIỚI

Theo quy định tại Luật Bình đẳng giới năm 2006, Nghị định số 48/2009/NĐ-CP quy định nội dung và quy trình lồng ghép vấn đề bình đẳng giới tương tự như nội dung và quy trình xây dựng chính sách để giải quyết vấn đề giới trong đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật theo Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 và khoản 3 Điều 6 Nghị định số 34/2016/NĐ-CP: "Tác động về giới của chính sách (nếu có) được đánh giá trên cơ sở phân tích, dự báo các tác động kinh tế, xã hội liên quan đến cơ hội, điều kiện, năng lực thực hiện và thụ hưởng các quyền, lợi ích của mỗi giới". Lồng ghép yếu tố giới trong xây dựng văn bản quy phạm pháp luật, Ban soạn thảo đã được thành lập với 05/21 thành viên là nữ, chiếm 27%; Tổ biên tập có 10/37 thành viên là nữ, chiếm 27,5%. Các nội dung sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1210 tập trung vào các nội dung quy định về nguyên tắc, các yếu tố vùng miền, đặc thù trong phân loại đô thị, quy định về trình tự thủ tục lập, thẩm quyền thẩm định và công nhận đề án và các báo cáo phân loại đô thị, không quy định các yếu tố liên quan đến bình đẳng giới trong các chính sách tại dự thảo Nghị quyết. Do vậy không đặt ra vấn đề đánh giá tác động về giới tại Nghị quyết này.

Trên đây là Tờ trình về ban hành Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều

của Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội ngày 25 tháng 6 năm 2016 về Phân loại đô thị, Bộ Xây dựng kính trình Chính phủ./.

(Bộ Xây dựng xin gửi kèm theo Tờ trình này dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210 bao gồm: (1) Dự thảo Nghị quyết sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1210/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về Phân loại đô thị; (2) Bản tổng hợp, giải trình tiếp thu ý kiến góp ý; bản chụp ý kiến góp ý; (3) Báo cáo tổng kết việc thi hành pháp luật; (4) Báo cáo rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến dự thảo Nghị quyết; (5) Báo cáo đánh giá tác động.

Nơi nhận:
- Như trên;
- Bộ Tư pháp;
- Vụ Pháp luật - Văn phòng Quốc hội;
- Lưu: VT, PC, PTĐT.

BỘ TRƯỞNG

Nguyễn Thanh Nghị